

Позиція Асоціації правників України щодо пропозицій змін до Конституції України в частині правосуддя, схвалених Конституційною Комісією

Асоціація правників України як провідна юридична спільнота вважає удосконалення конституційного регулювання в частині правосуддя одним з найбільш важливих та актуальних питань для побудови в Україні демократичної, правової держави, в якій панує верховенство права.

Концептуальна позиція Асоціації правників України щодо конституційної реформи викладена в [Основних підходах щодо внесення змін до Конституції України](#), схвалених Правлінням Асоціації правників України 29 червня цього року.

Асоціація вважає, що зміни до Конституції України в частині правосуддя мають бути спрямовані на посилення гарантій незалежності суддів, усунення політичного впливу на процеси формування суддівського корпусу та здійснення правосуддя, забезпечення права на судовий захист, створення належної інституційної основи для діяльності системи судів; позбавлення прокуратури невластивих їй функцій. Асоціація також виступає за розширення доступу громадян до конституційного правосуддя (введення інституту конституційної скарги), надання органам місцевого самоврядування права на звернення до Конституційного Суду України щодо неконституційності законів та інших правових актів – з питань, що стосуються місцевого самоврядування, захисту прав та інтересів територіальних громад.

Схвалені Конституційною Комісією пропозиції змін до Конституції України в частині правосуддя здебільшого охоплюють ключові необхідні напрями реформування.

Втім, пропоновані положення містять ряд істотних недоліків, внаслідок чого, у разі їх прийняття, в оновленій Конституції України:

- ✓ питання деполітизації та забезпечення незалежності судової влади залишається вирішеним не повною мірою;
- ✓ закладаються ризики звуження права особи на судовий захист та виведення з-під судового контролю значної частини правовідносин, які виникають у державі;
- ✓ вагома кількість питань щодо формування суддівського корпусу, функціонування судів та незалежності суддів залишається за межами конституційного регулювання та ставиться в залежність від закону, що прийматиметься простою більшістю голосів;
- ✓ звужується право на звернення до Конституційного Суду України щодо тлумачення Конституції України шляхом

позбавлення такого права значної кількості суб'єктів, зокрема, громадян України;

- ✓ зі сфери конституційного контролю виключаються індивідуальні акти, зокрема, Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, без визначення іншого суб'єкта та відповідних наслідків перевірки таких актів на конституційність.

Пропозиції щодо конституційних змін потребують юридико-технічного доопрацювання, у тому числі з метою забезпечення юридичної визначеності, збереження цілісності Конституції України та системності застосовуваної в ній термінології.

Асоціація вважає факт розпочатого громадського обговорення проекту змін до Конституції України в частині правосуддя, схваленого Конституційною Комісією, важливим етапом конституційного процесу, що дозволить забезпечити удосконалення його положень як на концептуальному, так і на змістовному рівні.

Надаючи свої зауваження та пропозиції до напрацьованого тексту (додаються), закликаємо усіх учасників конституційного процесу та експертів долучитися до ґрунтовного постатейного аналізу пропонуванних змін.

Асоціація правників України готова до подальшої роботи над вдосконаленням проекту змін до Конституції України в частині правосуддя.